

H A N G Y A

A falu és város szövetkezése.

A szövetkezés célja, tagjai gazdasági megerősítésén kívül, a magukban gyenge és erőtlen kis egyedeket — szellemi és anyagi javaikkal együtt — egységbe foglalni, hogy így nagyobb teljesítmények véghezvitelére legyenek képesek; továbbá ezen tulmenőleg a társadalomban mutatkozó ellentétek kiegyenlítése, a társadalmi összhang létrehozása.

Sajnos azonban a társadalomnak nem minden rétege érzi át a szövetkezésben rejlő erő eme nagy jelentőségét, mert gyakran tapasztaljuk, hogy még a kis társadalmu falvakban sem érdeklődnek a lakók egyenlő mértékben szövetkezetük iránt, azonban még kevésbé lehet ezt a városok társadalmáról mondani.

A falvakban sincsen meg tehát az egység a szövetkezeti mozgalom iránt, dacára, hogy ma már lelkészek, tanítók, jegyzők és földmivesek között igazán lelkes és meggyőződéses szövetkezeti férfiakat lehet találni, akik nemcsak gazdasági erőt látnak a szövetkezetben, hanem látják annak erkölcsi jelentőségét, nagy társadalmi erejét, hatalmát is.

A városi lakosság azonban csak később, mondhatni jóformán a háboru alatt jött annak tudatára, hogy érdekei a szövetkezés útján jobban megvédhetők, de még mindig kevés az a réteg, amely bele tud kapcsolódni ezekbe a szövetkezeti mozgalmakba. Pedig azonkívül, hogy a városi nagyobb konkurrenciá mellett is legtöbb cikk olcsóbban szerzhető be a szövetkezetnél, nagy előnye a szövetkezeti szervezkedésnek az, hogy kiküszöbölni igyekszik a társadalmi ellentéteket, segíti a gyengét és a szétszórta lévő szellemi és gazdasági erőket összehozva, nagy erők kifejtésére képesíti az egyenként törékeny kis ekzisztenciákat.

De különös fontossággal bír a szövetkezeti mozgalomnak a városokban való minél mélyebb meggyökerezése azon szempontból is, hogy igazán a szövetkezetek révén fog összekapcsolódhatni a város és a falu. A falusi szövetkezet összegyűjti a maga terményeit s eljuttatja azt a közvetítők kizárásával a városi szövetkezetek révén a fogyasztókhoz, míg a falunak szükséges cikkek a városi termelő, vagy nagyban beszerző szövetkezetek révén kerülhetnek ki a vidékre az ottani szövetkezeti tagokhoz.

Ehhez azonban szükséges az, hogy

ugy vidéken, mint a városokban minden társadalmi réteg a földmivelők, birtokosok, iparosok és a tisztviselő osztály egyformán érdeklődjék a szövetkezeti mozgalom iránt, ne zárkózzék el attól, hanem saját érdekében igyekezzenek azt előbbre vinni.

Bármilyen szempontok is tartottak eddig távol egyeseket a szövetkezeti mozgalomtól, az a nagy társadalmi cél, amely a szövetkezeti szolidaritás, társadalmi összhang megteremtése által érhető csak el, kötelességévé teszi mindenkinek, hogy tőle telhetőleg részt vegyen a társadalmi gazdaság ujja építésében, amitől egyformán várhatjuk gazdasági boldogulásunk elérhetését.

Ezen nagy cél kivívhatásáért folytató munkánkban egyformán szükséges van a földmivelők, az iparosok és a szellemi középosztály hasznos közreműködésére, mert másképpen el sem képzelhető a különböző társadalmi rétegeknek, a falunak és városnak gazdasági, szellemi és erkölcsi szövetkezése.

Szövetkezeti hírek.

Szövetkezeti ünnepnap Árkoson.

Julius 13-án d. u. 5 órakor tartották meg Árkoson a szövetkezeti ünnepnapot nagy közönség jelenlétében a község háza nagytermében. Az igazgatóság az ünnepély programját nagy gondal készítette elő. Az ünnepély díszgyűlés keretében folyt le, melyet br. Szentkereszty Béla nyitott meg lelkes szavakban, méltatva a nap jelentőségét. Megnyitó után az árkosi férfi dalárda énekelt érzéssel. *Ütő Lajos* Fiák Andrásnak „Nem messze tőlünk” c. költeményét szavalta hatásosan és mind végig lebilincselően. Ezután *Végh Benjámín* ügyvezető igazgató ismertette a szövetkezetek megalakulásának szükségét, fejlődését, hasznát; majd a szövetkezetek jövő feladatáról beszélt. Beszéd után *Kiss Károly* szavalt s szavalatában imádkozásra, dolgozásra, szövetkezésre buzdította a nagyszámu közönséget. Az árkosi dalárda kurucdalokat énekelt, egyszerű falusi emberek érzéssel előadott éneke mély benyomást tett a hallgatóságra. *Köntés Ilona* „Virág kiállítás” c. szövetkezeti eszmében gazdag költeményt szavalta átérzéssel és hatással. Br. Szentkereszty Béla a szereplőknek közreműködéséért köszönetet mondott, Árkos közönségét egyetértésre

és szövetkezésre buzdítva, felhívta a falu népét, hogy a szövetkezetet támogassák minden tekintetben, mert az a nép anyagi és erkölcsi megerősödését mozdítja elő. A lelkes szavak után az árkosi dalárda egy bordalt énekelt, mellyel az ünnepélynek vége is volt. A közönség a legnagyobb meglepődéssel távozott a szövetkezeti eszme diadalára rendezett ünnepéről.

Árkos községe 18 év óta érzi a szövetkezet áldásos munkáját. S hogy az eszme ezidő alatt megértéssel találkozott, bizonyítja az, hogy szép és kényelmes üzlethelyiségei, üzletvezetői lakás, raktárjai, iroda helyisége van saját telkén s ezen kívül 300.000 leu értékű áruja. Bár a világháboru folyamán érzékeny veszteséget szenvedett, de a megértés és összetartás által újból erős lett. A helyes irányítás megértéssel találkozott a község lakói részéről s az összetartásnak és becsületos munkának eredménye a szövetkezeti eszme diadala lett.

Tőkegyűjtés Magyarláposon. A magyarlápósi fogyasztási szövetkezetnél *Csizér Lajos* elnök és *Szász András* ügyvezető lelkes, buzgó tőkegyűjtő fáradozásának már ezideig is szép eredménye mutatkozik és *Székely Pál* főerdőr nemes támogatásával még a vidéken is széles körben remélhető a sikeres tőkegyűjtés. A gazdatagok megértése légszebb bizonyíték a szövetkezet hasznos és áldásos működésének, minek fejlesztése a nép érdekében áll. Közljük az eddigi jegyzés eredményét azzal, hogy a tőkegyűjtő mozgalom még nincs lezárva, minélfogva Magyarláposon további szép sikerek várhatók. Eddigi jegyzések: *Dr. Mezei Mihály* 10, *Szász András* 100, *dr. Biró Samu* 200, *Lázár Simon* 100, *Jucan Teodor* 50, *Csizér Lajos* 10, *Csizér Lajosné* 10, *Fucks Jakab* 10, *Pakuts Ferenc* 10, *Pinkesz Jenő* 10, *Bárdy József* 2, *Orbán András* 5, *Bocz Ernő* 10, *Kupás Sándor* 20, *Kálnoky István* 12, *Kiss István* 5, *Hollósy Kajetán* 30, *Kupás Sámuel* 22, *Bárdy Géza* 20, *Deutsch Pál* 10, *Bernáth Ferenc* 5, *Laureán András* 10, *Bányai János* 10, *Lauber Náthán* 10, *Papp László* 10, *Petky Zoltán* 6, *Páska Sándor* 2, *Nusbächer Izsák* 5, *Ciorteia Dora* 10, *Nagy Károly* 20, *Kováts János* 16, *Topán József* 20, *dr. Harnik Lipót* 20, *Szilágyi János* 5, *Huszár Ádám* 10, *Boné András* 10, *Molnár Zoltán* 10, *Lévai István* 10,

Fuchs Herman 10, Gyurkó József 10 üzletrészt, tehát összesen 835 üzletrészt 8350 leu értékben jegyezték.

Tökegyűjtés Ozsdolán. Az ozsdolai szövetkezet elismerésre méltó módon törekszik a község egész lakosságát kötelékébe bevonni s a szövetkezetet mindenki otthonává tenni. E célból tervbe vette a szövetkezet telkén ifjúsági otthon felépítését és már meg is kezdte a vezetőségéből alakított gyűjtő bizottság a szükséges faanyag összegyűjtését, azonkívül új üzletrésztjegyzés által igyekeznek az építés költségeit előteremteni, aminek sikeréhez a szövetkezet nagy népszerűsége mellett a legszebb remények fűződnek. Így valószínűleg már a tél folyamán az ifjúság új szövetkezeti otthonában rendezheti összejöveteleit, az ozsdolai szövetkezet pedig újabb bizonyítékot nyújt arról, hogy működésével a község gazdasági és kulturális közérdekét szolgálja.

Felhívás a csikmegyei szövetkezetekhez. Egy pár héttel megelőzőleg már felhívtuk figyelmét lapunk utján a csikmegyei szövetkezetek vezetőinek arra, hogy a *csikaplócai* és *gyergyóujfalui* szövetkezeteknek az adófelelősségi tárgyalás alkalmával folyószámla és pénztárcájuk eltűnt, valószínűleg tévedésből valamelyik másik szövetkezet könyvei közé kerültek. Ismételten felkérjük tehát a csikmegyei szövetkezetek ügyvezetőit, hogy szövetkezetük összes könyveit vegyék számba, hátha tévedésből közéjük kerültek a fenti két szövetkezet eltűnt könyvei. Amennyiben megtaláltának azok, úgy kérjük haladéktalanul juttassák az illető szövetkezetek birtokába a megtalált könyveket.

Üzletvezető pályázatok. A *Borossebesi* szövetkezet mielőbbi belépésre boltkezelőt keres havi 500 leu fix fizetés és a forgalom után 2% jutalék javadalmazás mellett. A szövetkezet forgalma havonként 160.000 leura tehető. Boltkezelőtől óvadékul 20—25.000 leu készpénz letétbe helyezését, vagy hasonló értékű ingatlan biztosíték bekebelezését kívánja a szövetkezet vezetősége. A román és magyar nyelvtudás egyaránt megkívántatik boltkezelőtől. Pályázatok közvetlenül a szövetkezet igazgatóságának címére Şebiş—Borossebes küldendők.

A magyarláposi szövetkezet boltkezelőt keres havi 1200 leu fix fizetés és a forgalom után 2% jutalék javadalmazás mellett. A szövetkezet évi forgalma 5—600.000 leu közt mozog. Boltkezelőtől 20.000 leu készpénz óvadék letétbe helyezését kívánja meg. a vezetőség. Pályázatok közvetlenül a szövetkezet igazgatóságához Laposul Unguresc—Magyarlápós küldendők.

Ügyvezetés.

Felhívjuk szövetkezeteink vezetősegeit, hogy ahol folyó évben április 30-ig bolt átadást eszközöltek, ott az igazgatóság saját hatáskörében legkésőbb augusztus hó közepéig feltétlenül a leltározást ejtse meg és azáltal győződjék meg új boltkezelő megbízhatóságáról és szabályszerű működéséről, hogy megfelelő-e működése a szövetkezet érdekeinek, a beléje helyezett reménynek és bizalomnak. A felvett leltár eredményét pedig kérjük, közölje központunkkal.

Ez alkalommal általánosságban is újból felhívni kívánjuk a szövetkezetek figyelmét a negyedévi leltározások fontosságára. Számítalan példa igazolja, hogy amelyik szövetkezetnél betartják a negyedévi leltározást, ott soha sincs hiány, vagyis, ahol gondos és lelkiismeretes a vezetőség, ott rendes, becsületes, megbízható a boltos is. A negyedévi leltározásnak még nagy előnye az is, hogy a vezetőség mindenben tájékozódást nyer és így nyugodtan viselheti a felelősségteljes tisztséget, következetesen teljes lesz a megértés és kölcsönös a bizalom. A boltos személyét is a gyakoribb helyes elszámolás folytán jobban fogja becsülni és munkáját honorálni, amiből kifolyólag boltos is megelégedett lesz és szívesen dolgozik a szövetkezetnél. Tehát ritkább lesz a boltos változás, ami a szövetkezetnek nemcsak anyagilag, de erkölcsi szempontból is igen nagy előnyt jelent. Gyakori leltározással a nem kelendő bovli áruk felhalmozódása is elkerülhető, mert minden áru negyedévenként kézbe kerülve, intézkedni lehet azoknak megfelelő értékesítése tekintetében. A könyvelő és pénztárnok is munkáját negyedévi leltározás mellett rendszeresebben végzi, mert az elszámolás megkívánja a pontos könyvelést. Azonkívül a tagok hangulata és vásárló kedve a szövetkezettel szemben javul s a vezetőséggel szemben pedig bizalommal viselkednek, látva, hogy a vezetőség törődik a szövetkezet ügyével és sorsával. A negyedévi leltározástól tehát feltétlenül a szövetkezet érdekeinek előbbvitelére várható, ezért mindenik vezetőség honosítsa meg a negyedévi leltározást.

Szövetkezetek figyelmébe!

Melyik szövetkezet az, amelyiknek a tökegyűjtő mozgalom és annak előkészítése ne volna ma kötelessége. A mai pénzügyviszonyok között nincs és nem lehet szövetkezet, amely tagjai újabb üzletrésztjegyzések érdekében a legmesszebbmenő propagandát ne folytassa.

E tényállással szemben a legnagyobb sajnálattal azt kell lássuk, hogy egyes szövetkezeteink és köztök éppen a leggyengébb tökeerejük is egyáltalán nem érdeklődnek az üzletrésztjegyzési mozgalmat előkészítő „Hangya” szövetkezeti naptárak iránt és több ízbeni sürgeté-

sünkre nem voltak hajlandók előjegyzést tenni.

Nem tudjuk megérteni, hogy e szövetkezeteink mily fontos okokból és indokból számüzik a szövetkezeti boltból a Hangya Naptárt. Talán azért, hogy a szövetkezetben ne elsősorban a szövetkezeti naptár árultassék és a szövetkezetben ne elsősorban a szövetkezeti célok szolgálata biztosíttassék? Megértjük azt, hogy egyesek más naptárakat is árusítanak szövetkezeti boltban és mint szövetkezeti emberek, ezzel szemben semmi kifogást nem támasztunk. Ellenben, hogy esetleg más naptárak érdekében a szövetkezet naptárát a szövetkezetbe be ne bocsássuk akkor, amikor ennek még hozzá az a hivatása is van, hogy a tagok szövetkezeti ismereteit gyarapítsa és őket az üzletrésztőke emelésére serkentse, azt igazán nem tudjuk megérteni. Ha a szóban forgó szövetkezetek naptár előjegyzése ebből az okból maradt volna el, milyen elszomorító volna az az illető szövetkezet öntudatos szövetkezeti vezetésére és az intézmény jövőjére nézve.

A Hangya központnak mindegy, hogy 50 darabbal több, vagy kevesebb naptárt tud eladni, mert hiszen e naptárakat tisztán a beszerzési áron számlázza csak azért, hogy azokat minél olcsóbbá és hozzáférhetőbbé tegye a szövetkezeti cél érdekében, a központnak azonban nem mindegy az és még kevésbé mindegy annak a szövetkezetnek, aki nagy, idegen tőkével dolgozik és a központi áruhitelt erősen igénybe veszi s tőkénket a nagybani árubeszerzéstől elvonja, hogy a vezetőség megtesz-e mindent a szövetkezet tőkehiányának pótlása érdekében vagy nem.

Naptár előjegyzéseket elfogadunk mindaddig, míg a nyomda a naptárak nyomását meg nem kezdi. Az idő rövid már, miért is kérjük, hogy amelyik szövetkezet bármily okból késett a naptárrendeléssel, adja fel azt sürgősen.

Circa 200 oldalas „Hangya” Naptárunk ára, gazdag tartalommal, színes fedéllel, több, mint 100 képpel, legjénnebb 15 Leu lesz darabonként.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank

Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. sz.

Alap ökéje: 20.000.000

Tartalék tőke: 19.000.000

3303

A „Hangya” című mellékletet szerkeszti:

DR. SZENT-IVÁNYI ÁRPÁD.

A melléklet tulajdonosa:

„HANGYA” SZÖV. KÖZPONTJA, NAGYENYED

Kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

Az E. O. E. Ikkára.

Legjobb napilapok

az UJSÁG és az ELLENZÉK!

